

**NÁRODNÍ CENA ČESKÉ REPUBLIKY
ZA KVALITU V RODINNÉM PODNIKÁNÍ 2025**

STATUT

Vypracovala:

Sekce Kvality v rodinném podnikání (AMSP ČR, MPO, Hospodářská komora ČR)

Schválilo: MPO, Rada kvality ČR

Úvodem

Rada kvality ČR ve spolupráci s Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR a Hospodářskou komorou ČR vyhláší **NÁRODNÍ CENU ČESKÉ REPUBLIKY ZA KVALITU V RODINNÉM PODNIKÁNÍ 2025**.

Úspěšnost rodinného podnikání stojí na pevných základech, které tvoří jedinečná komplexita vztahů mezi rodinou, rodinným podnikáním a odpovídající strukturou správy majetku. Klíčem k efektivnímu řízení této komplexity jsou znalosti, vědomosti a dovednosti, které umožňují rodinným firmám překonávat výzvy a naplňovat svůj potenciál. Národní cena za kvalitu oceňuje výjimečnost rodinných podniků, které svojí činností směřují k excelenci a uplatňují principy komplexního řízení kvality (*Total Quality Management*). Kvalita zde není jen strategickým cílem, ale především klíčovou hodnotou, která tvoří základ každého úspěšného a udržitelného rodinného podnikání. Tato cena je symbolem uznání pro ty, kteří svojí prací nejen posouvají hranice svého podnikání, ale zároveň inspirují ostatní k tomu, aby kvalitu vnímali jako zásadní faktor pro dlouhodobý úspěch. Oceněním rodinných firem za jejich cestu

k excelenci vyzdvihujeme význam rodinných hodnot, tradic a odpovědného přístupu, který má nezastupitelnou roli nejen v rámci podnikání, ale i celé společnosti.

Municipality, které se zabývají problematikou rodinného podnikání, zdůrazňují jeho zásadní význam pro ekonomiku, zaměstnanost a rozvoj regionů. Rodinné firmy, zejména v segmentu malých a středních podniků (MSP), tvoří nejrozšířenější a nejběžnější obchodní organizační formu. Jejich činnost má dalekosáhlý dopad na stabilitu a rozvoj lokálních ekonomik, vytváření pracovních míst a udržování podnikatelských tradic. Z tohoto důvodu je nezbytné věnovat rodinnému podnikání odpovídající pozornost při tvorbě strategií zaměřených na jeho podporu. Klíčovou roli zde hraje:

- **Vzdělávání majitelů, rodinných příslušníků a zaměstnanců** - zajištění dostupnosti kurzů a školení zaměřených na moderní trendy v řízení, přenos hodnot mezi generacemi, efektivní správu majetku apod.
- **Podpora podnikatelského prostředí** - vytváření legislativních a finančních nástrojů, které usnadňují řízení rodinných firem, podporují jejich růst a inovace.
- **Strategická podpora na regionální úrovni** - zapojení rodinných podniků do rozvojových projektů a programů, které reflektují jejich specifické potřeby.

Rodinné podnikání v České republice začalo psát svoji novodobou historii až po roce 1989, kdy došlo k obnovení svobodného podnikatelského prostředí. Od té doby uplynulo již 35 let, během kterých rodinné firmy prošly dynamickým vývojem. Tento časový úsek přinesl rodinným firmám nejen stabilizaci a růst, ale také obohacení jejich činnosti o hluboké znalosti, zkušenosti a hodnoty, které jsou mezigeneračně přenositelné. S přibývajícím věkem majitelů a s příchodem dalších členů rodin se rodinné podnikání stává stále větším zdrojem **socioemocionálního bohatství**. To zahrnuje **pevné rodinné hodnoty** tvořící základ pro důvěryhodnost a stabilitu podnikání, **kvalitní řízení nástupnictví a kvalitní správu** hmotného majetku, ale i nehmotných hodnot, jako jsou značka, tradice, odborné znalosti a kulturní dědictví rodiny. Historie je důkazem toho, že rodinné podnikání v České republice je více než jen obchodní činnost – je to živý organismus, který spojuje tradici, odpovědnost a inovaci.

Hlavním cílem Národní ceny České republiky za kvalitu v rodinném podnikání je zvýšit povědomí široké veřejnosti o významu rodinného podnikání jako klíčového segmentu národního hospodářství. Národní cena má rovněž za cíl:

- **Ocenit výjimečné rodinné podniky** za jejich přínos k ekonomickému růstu, udržitelnosti a společenské odpovědnosti.
- **Inspirovat ostatní podnikatele** k efektivnímu řízení podnikání s důrazem na kvalitu a rodinné hodnoty.
- **Podpořit povědomí o hodnotách rodinného podnikání**, které je důležitou součástí naší kultury a tradic.

Tímto způsobem se Národní cena snaží nejen podpořit rozvoj rodinného podnikání, ale i ukázat jeho klíčovou roli v budování silného a prosperujícího národního hospodářství.

1. Definice rodinného podniku

Za rodinný podnik je považován podnik, jenž vyhovuje definici rodinného podniku ukořtené formou nelegislativní úpravy, a to USNESENÍM VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 18. října 2021 č. 899 o definici rodinného podniku v České republice. Rodinný podnik je vymezen následovně:

Rodinným podnikem je rodinná obchodní korporace nebo rodinná živnost.

1) **Rodinnou obchodní korporací** je obchodní korporace, ve které členové jedné rodiny přímo nebo nepřímo vykonávají většinu hlasovacích práv a alespoň jeden člen této rodiny je členem statutárního orgánu této obchodní korporace; znaky rodinné obchodní korporace jsou splněny i tehdy, je-li jediným jejím společníkem člen jedné rodiny, který je současně členem statutárního orgánu, a alespoň jeden jiný člen téže rodiny je členem jejího statutárního orgánu, jejím zaměstnancem, jejím prokuristou nebo členem její dozorčí rady. Za rodinnou obchodní korporaci se považuje také obchodní korporace, ve které většinu hlasovacích práv vykonává ve prospěch jedné rodiny fundace nebo svěřenský správce svěřenského fondu, pokud je současně alespoň jeden člen této rodiny členem statutárního orgánu fundace, nebo svěřenský správce svěřenského fondu.

2) **Rodinná živnost** je podnikání, na kterém se svojí prací anebo majetkem podílejí nejméně dva členové jedné rodiny a nejméně jeden z členů této rodiny je držitelem živnostenského nebo jiného obdobného oprávnění nebo je oprávněn k podnikání z jiného důvodu.

3) Za členy jedné rodiny se pro účely rodinného podniku považují společně pracující manželé nebo partneři*) nebo alespoň s jedním z manželů nebo partnerů i jejich příbuzní až do čtvrtého stupně, osoby s manžely nebo partnery sešvagrené až do třetího stupně, dále osoby příbuzné v přímé linii, nebo sourozenci.

2. Informace k ocenění

- Cenu vyhlašuje každoročně předseda Rady kvality ČR.
- Ocenění je předáváno v listopadu v rámci Galavečera Národních cen kvality.
- Každý uchazeč o Národní cenu ČR za kvalitu v rodinném podnikání vyplňuje přihlášku a formulář pro hodnocení stavu kvality, který slouží jako základní nástroj pro hodnocení. Tyto dokumenty umožňují porotě získat podrobný přehled o fungování rodinné firmy, jejích výsledcích a přístupu ke kvalitě.
- Pokud se uchazeč účastní soutěže opakovaně, je povinen aktualizovat údaje v přihlášce i ve formuláři pro hodnocení stavu kvality, aby bylo možno objektivně posoudit jeho meziroční progres. Tímto způsobem je zajištěno, že opakovaná účast nejen odráží kontinuální snahu o zlepšení, ale zároveň motivuje firmy k dalšímu rozvoji.
- Opakovaná účast vítěze 1. místa v následujícím roce je vyloučena.
- Tento proces přihlášení podtrhuje význam transparentnosti a kontinuálního zlepšování, což je v souladu s hodnotami, které Národní cena za kvalitu v rodinném podnikání propaguje.
- Účast není zpoplatněna.
- Funkcí garanta soutěže s úkolem vyhodnocení výsledků soutěže je pověřena Sekce kvality v rodinném podnikání, která rovněž organizuje setkání odborné poroty soutěže, JURY.
- Rada kvality České republiky vyhlašuje první tři účastníky.

3. Kategorie

Ve výsledku budou oceněny první 3 podniky v kategorii Národní cena ČR za kvalitu v rodinném podnikání 2025.

Kritéria hodnocení (respektive váhy přiřazené k jednotlivým otázkám formuláře pro hodnocení stavu kvality) budou přizpůsobena formě podnikání a počtu zaměstnanců. Rozhodující bude celkový počet dosažených bodů.

3.1 Rodinná obchodní korporace

Tato kategorie je určena rodinným podnikům, které splňují definici rodinného podnikání v bodě 1. a.)

3.2 Rodinná živnost

Tato kategorie je určena rodinným podnikům, které splňují definici rodinného podnikání v bodě 1. b.) nehledě na počet zaměstnanců.

4. Příhláška, formulář pro hodnocení stavu kvality

Příhlášku a vyplněný, podepsaný formulář pro hodnocení stavu kvality (včetně krátkých slovních komentářů pro doložení číselného tvrzení), zašle rodinný podnik do 31. července 2025 elektronicky nebo popř. v PDF na e-mailovou adresu cizkova@amsp.cz v kopii na sekretariatRKCR@mpo.cz.

4.1 Formulář pro hodnocení stavu kvality

Specifikem rodinného podnikání je realita, že **vyvažuje potřeby rodiny (vazby, vztahy), potřeby podnikání (racionalita, expanze) a potřeby spojené s řízením a správou rodinného majetku (reinvestování zisku, správa, mezigenerační předání apod.).** Nejvlivnějším rámcem současnosti, který je aplikován na rodinné podnikání, je teorie systémů. Touto perspektivou je na rodinné podnikání pohlíženo jako na systém, kde současně musí fungovat jak subsystém rodiny, tak subsystém managementu a subsystém správy majetku. Z teorie systémů současně plyne, že stabilita systému jako celku je určena souladem mezi jeho složitostí (komplexitou) a jeho strukturou. **Hodnocení kvality rodinného podnikání** je postaveno na vyhodnocení komplexity rodiny, komplexity rodinného podnikání a současně odpovídající strukturou správy majetku, která tuto komplexitu zvládá účinně řídit.

Formulář pro hodnocení stavu kvality tvoří soubor otázek, na které uchazeč odpovídá. Při jeho tvorbě zástupci univerzitní platformy vycházeli ze zkušeností a výstupů projektu TA ČR - Omega, TD03000035, původní otázky doplnili o aktuální trendy, aktivity či nástroje využitelné v řízení jednotlivých oblastí. Hodnocení úrovně kvality je rozděleno do čtyř oblastí:

- **Obecné informace o rodinném podniku (příhláška).**
- **SPRÁVA (ADMINISTRATIVNĚ – PSYCHOLOGICKO – PRÁVNÍ OBLAST).**
- **MANAGEMENT (MANAŽERSKÁ OBLAST).**
- **HOSPODAŘENÍ (EKONOMICKO-FINANČNÍ OBLAST).**

Formulář pro hodnocení stavu kvality je navržen tak, aby akceptoval specifika rodinných podniků. Velikost a kategorie pak mají stanoveny různé váhy k jednotlivým otázkám.

Při vyplňování formuláře pro hodnocení stavu kvality podnik zvažuje, jakými aktivitami se v zadaných oblastech zabývá, jak je vyhodnocuje a jaké výsledky mu přinášejí. V rámci odpovědi na otázky uvádí, jak činnosti plánuje a realizuje, jaké je schopen předložit důkazy o jejich existenci i o stávajících opatřeních, případně o záměrech v nejbližší budoucnosti. V případě prolínání uvádí odkaz tam, kde již odpověď uvedl. V 30 položených otázkách přihlášený své hodnocení uvádí na škále 0 - není realizováno, 1 – řešeno nahodile, 2 – řešeno dle intuice, zkušenosti, 3 – je naplánováno, ale zatím neřešeno, 4 – ano, částečně realizováno, 5 – ano plně realizováno. Svoji JEDNU volbu hodnocení každého kritéria zvýrazní, následně slovně okomentuje odpověď (popis, příklady, důkazy, opatření a výsledky).

Posuzování úrovně kvality přihlášeného rodinného podniku probíhá v několika fázích. První fáze začíná po vyplnění formuláře pro hodnocení stavu kvality, který uchazeči předkládají. Tento formulář pro hodnocení stavu kvality je klíčovým nástrojem, na jehož základě odborní hodnotitelé získávají přehled o činnosti a přístupu firmy k řízení kvality, inovacím, nástupnictví a dalším aspektům rodinného podnikání. Na základě analýzy vyplněného formuláře pro hodnocení stavu kvality mohou hodnotitelé přihlášeného vyzvat k rozhovoru, který probíhá prostřednictvím elektronických komunikačních kanálů. Tento rozhovor poskytuje příležitost k doplnění nebo upřesnění informací uvedených ve formuláři pro hodnocení stavu kvality a umožňuje hodnotitelům hlouběji porozumět specifikům daného podniku. Uchazeč tak může obhájit své přístupy a postupy. Šest podniků s nejvyšším hodnocením bude osobně navštíveno pověřenými hodnotiteli a bude s nimi na základě podrobnějšího dotazování vypracován INDIVIDUÁLNÍ AUDIT. Výsledky budou následně předány odborné porotě (JURY), která se skládá z významných představitelů a odborníků na rodinné podnikání z řad podnikatelů, veřejné správy a univerzitní platformy. JURY stanoví pořadí hodnocených firem. Tento proces zajišťuje, že posouzení kvality je komplexní, transparentní a přizpůsobené individuálním potřebám a charakteru rodinných firem. Tímto procesem jsou podpořeny rovné podmínky a je zajištěna důslednost při hodnocení všech přihlášených. Formulář pro hodnocení stavu kvality pro hodnocení je uveden v Příloze 2.

5. Proces programu NÁRODNÍ CENY ČESKÉ REPUBLIKY ZA KVALITU V RODINNÉM PODNIKÁNÍ je z hlediska harmonogramu uveden v následující tabulce.

NÁRODNÍ CENA ČESKÉ REPUBLIKY ZA KVALITU V RODINNÉM PODNIKÁNÍ 2025 – časový harmonogram			
	Proces	Zodpovědnost	Termín (do)
1.	Vyhlášení nového ročníku	předseda RK ČR	20.01.2025
2.	Zveřejnění podmínek soutěže	MPO, AMSP ČR	3.03.2025
3.	Jmenování hodnotitelských týmů a JURY	Sekce Rady kvality ČR	20.06.2025
4.	Uzávěrka přihlášek	MPO, AMSP ČR	31.07.2025
5.	Zaslání vyplněných formulářů pro hodnocení stavu kvality	účastník	15.08.2025
6.	Hodnocení, návrh TOP 6 rodinných podniků na hodnocení na místě	hodnotitelé	8.9.2025
7.	Hodnocení TOP 6 na místě	hodnotitelé	3.10.2025
8.	Předání Zprávy hodnotitelů a závěrečné vyhodnocení - JURY	RK ČR	15.10.2025
9.	Slavnostní předávání ocenění vítězům	MPO, AMSP ČR, účastník	20. 11.2025
10.	Předání Pamětních listů všem soutěžícím	AMSP ČR	prosinec 2025

- Hodnotitelé postupují při hodnocení dle instrukcí uvedených ve Zprávě hodnotitele.
- Výsledky hodnocení ve formě Zprávy hodnotitele předkládají předsedovi Sekce Kvalita v rodinném podnikání (SKRP).
- SKRP stanoví pořadí jednotlivých uchazečů a výsledky předá **JURY**.
- Zpětná vazba – po slavnostním předávání obdrží všichni účastníci Zprávu hodnotitele. Zpráva hodnotitele představuje podrobnou zpětnou vazbu v podobě silných stránek a oblastí pro zlepšení v Národní ceně České republiky za kvalitu rodinného podnikání, včetně bodového hodnocení.

- Po slavnostním předávání bude nabídnuta všem účastníkům soutěže konzultace se zástupci univerzitní platformy AMSP ČR. Budou seznámeni s bodovým hodnocením, budou jim navrženy postupy pro oblasti dalších zlepšení.

6. JURY, předávání ocenění

- Pětičlennou JURY jmenuje Sekce Kvality v rodinném podnikání.
- Zasedání JURY svolává předseda Sekce Kvality v rodinném podnikání.
- JURY rozhoduje o konečném pořadí uchazečů v jednotlivých kategoriích.
- Vítězové obdrží diplom a věcnou cenu.
- Věcné ceny pro vítěze zajišťuje Rada kvality ČR.
- Ocenění jsou předávána vítězům u příležitosti slavnostního předávání.
- Všichni účastníci obdrží po ukončení ročníku pamětní listy, které zajišťuje AMSP ČR.

7. Ochrana údajů

- a. Všechny informace, které účastník poskytne v rámci Národní ceny České republiky za kvalitu v rodinném podnikání a také ty, které jsou uvedeny ve Zprávě hodnotitele, se považují za citlivé a třetí straně mohou být poskytnuty pouze s písemným souhlasem účastníka.
- b. Hodnotitelé a členové JURY jsou povinni zachovávat mlčenlivost o informacích uvedených v odst. 7.1 tohoto statutu, které se dozvěděli v rámci procesu hodnocení a udělení Národní ceny České republiky za kvalitu v rodinném podnikání.
- c. Povinnost zachovávat mlčenlivost mají i jiné osoby, které se při řízení, organizaci a zabezpečení Národní ceny České republiky za kvalitu v rodinném podnikání dozvěděly informace uvedené v odst. 7.1 tohoto statutu.
- d. Rada kvality České republiky neposkytuje a nezveřejňuje třetím osobám (s výjimkou rodinných podniků, které si vyžádají osobní konzultaci):
 - Podkladovou zprávu a Zprávu hodnotitele;
 - dosažený počet bodů v rámci hodnocení;
 - název účastníka, který z Národní ceny České republiky za kvalitu v rodinném podnikání odstoupil;
 - název účastníka, který v Národní ceně České republiky za kvalitu v rodinném podnikání nezískal žádné ocenění.

8. Kontakty

8.1 MPO, Sekretariát Rady kvality ČR

Na Františku 32, 110 15 Praha 1
e-mail: sekretariatRKCR@mpo.cz

8.2 Sekce Kvalita v rodinném podnikání – předseda Petr Milata

Sokolovská 100/94, 186 00 Praha 8 – Karlín
www.amspace.cz
e-mail: petr.milata.jr@beznoska.cz
tel.: +420 724 970 906

8.3 Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR)

Sokolovská 100/94, 186 00 Praha 8 – Karlín

Kontaktní osoba: Viktorie Čížková, DiS., cizkova@amsp.cz, tel: +420 737 283 023

Příloha č. 1: Přihláška

Příloha č. 2: Formulář pro hodnocení stavu kvality